

Bài 6

BIẾT ƠN

I – MỤC TIÊU BÀI HỌC

Giúp HS :

- Hiểu thế nào là biết ơn và những biểu hiện của lòng biết ơn ; ý nghĩa của việc rèn luyện lòng biết ơn.
- Biết tự đánh giá hành vi của bản thân và của người khác về lòng biết ơn.
- Có ý thức tự nguyện làm những việc thể hiện sự biết ơn đối với cha mẹ, thầy giáo, cô giáo cũ và thầy giáo, cô giáo đang giảng dạy.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LUU Ý

1. Về nội dung

- Biết ơn là sự nhận biết, ghi nhớ những điều tốt lành mà người khác đem lại cho mình.
- GV cần giảng cho HS hiểu truyền thống của dân tộc ta là sống có tình nghĩa, thuỷ chung trước sau như một trong các mối quan hệ. Biết ơn là một trong những nét đẹp truyền thống ấy.
- GV giúp HS hiểu những biểu hiện trái với biết ơn là : vô ơn, bội nghĩa, bạc tình. Cung cấp cho HS câu thành ngữ "Ăn cháo đá bát" (có nơi dùng "Ăn cháo vứt bát").
- GV cho HS rõ cần biết ơn những ai :

+ Biết ơn tổ tiên, ông bà, cha mẹ – những người đã sinh thành, nuôi dưỡng ta.

+ Biết ơn những người đã giúp đỡ ta lúc khó khăn, hoạn nạn – những người đã mang đến cho ta những điều tốt lành.

+ Biết ơn những anh hùng, liệt sĩ – những người đã có công trong các cuộc kháng chiến chống ngoại xâm để bảo vệ Tổ quốc, xây dựng đất nước, đem lại cuộc sống hòa bình như ngày nay.

+ Biết ơn Đảng Cộng sản Việt Nam và Bác Hồ đã đem lại độc lập, tự do, ấm no, hạnh phúc cho dân tộc.

2. Về phương pháp

Dạy bài này chủ yếu GV khai thác truyện đọc trong SGK và hướng dẫn HS tìm những dẫn chứng trong thực tế. Chú ý để HS tự kể về mình đã có những biểu hiện như thế nào về lòng biết ơn đối với ông bà, cha mẹ, với thầy giáo, cô giáo...

3. Tài liệu và phương tiện

– Tranh Bài 6 trong Bộ tranh GD&CD 6 do Công ty Thiết bị Giáo dục I sản xuất (hai tranh).

– Ca dao, tục ngữ nói về lòng biết ơn.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC CHỦ YẾU

* Hoạt động 1 : *Giới thiệu bài*

Hằng năm, cứ đến ngày 10 tháng 3 âm lịch, nhân dân cả nước lại nô nức về dự ngày Giỗ Tổ Hùng Vương. Việc làm đó thể hiện lòng biết ơn các vua Hùng đã có công dựng nên nước Việt Nam ngày nay.

Nhà nước đã quyết định lấy ngày 10 tháng 3 âm lịch hằng năm là ngày Giỗ Tổ của Dân tộc.

* Hoạt động 2 : *Hướng dẫn HS tìm hiểu nội dung truyện đọc trong SGK*

– GV chú ý khai thác việc làm của thầy Phan đã giúp đỡ Hồng như thế nào :

+ Hồng quen viết tay trái, thầy Phan thường xuyên sửa bằng cách cầm tay phải của Hồng để hướng dẫn viết.

+ Thầy khuyên : "Nét chữ là nết người".

- GV khai thác việc làm và ý nghĩ của Hồng :

+ Ân hận vì làm trái lời thầy dạy.

+ Quyết tâm thực hiện lời chỉ bảo của thầy Phan là viết tay phải.

+ Hơn hai mươi năm sau, Hồng vẫn nhớ ơn thầy rèn cách viết cho mình và đã viết thư thăm thầy.

*** Hoạt động 3 : *Phân tích nội dung phẩm chất "biết ơn"***

- Tổ chức cho HS thảo luận nhóm : Chúng ta cần biết ơn những ai ? Vì sao ?

- GV cho HS liên hệ thực tế và tìm những mẫu chuyện thể hiện lòng biết ơn đối với ông bà, cha mẹ, thầy giáo, cô giáo để xác định những hành vi thể hiện sự biết ơn đối với lứa tuổi HS.

*** Hoạt động 4 : *Mở rộng nội dung "biết ơn" đối với các quan hệ và phân tích những biểu hiện ngược lại***

Từ việc khai thác truyện đọc trong SGK và các ví dụ thực tế, GV hướng dẫn HS rút ra khái niệm và GV cần giải thích rõ những biểu hiện ngược lại của "biết ơn" để HS không mắc phải trong cuộc sống.

*** Hoạt động 5 : *Hướng dẫn HS làm bài tập trong SGK tại lớp***

*** Hoạt động 6 : *Giao nhiệm vụ cho HS về nhà***

- GV hướng dẫn HS tìm hiểu các phong trào của nhân dân cả nước, của địa phương hiện nay như : xây nhà tình nghĩa cho nhiều bà mẹ Việt Nam anh hùng, mẹ liệt sĩ ; các phong trào đền ơn đáp nghĩa khác.

- Giao cho HS tìm hiểu, thống kê thành tích của trường, của lớp tham gia các phong trào đền ơn đáp nghĩa. Sưu tầm ca dao tục ngữ nói về lòng biết ơn trong các quan hệ xã hội.

IV – TƯ LIỆU THAM KHẢO

- **Tục ngữ :**
 - *Uống nước nhớ nguồn.*
 - *Ăn quả nhớ kẻ trồng cây.*

- **Ca dao :**
 - *Công cha như núi Thái Sơn,*
Nghĩa mẹ như nước trong nguồn chảy ra.
 - *Một lòng thờ mẹ kính cha,*
Cho tròn chữ hiếu mới là đạo con.